

Seimo nario Algirdo Butkevičiaus įžanginis žodis konferencijai

„Metai po reformos: kodėl visuomenei prireikė ginti Lietuvos miškus“

2019-04-02, LR Seimas

Gerbiami Konferencijos dalyviai,

pirmiausia noriu padėkoti visiems atvykusiems - miškų srityje dirbančių valstybės institucijų ir įmonių, mokslo atstovams, visuomenininkams. Noriu pabrėžti, kad šiandien mes, esantys valstybinės valdžios pusėje, daugiau klausysime, o nekalbėsime. Tas matyti ir iš pranešėjų sąrašo. O ir pati konferencijos iniciatyva atėjo iš apačios, o ne iš viršaus.

Norėčiau trumpam grįžti į praeitį. Jeigu valstybės valdomos įmonės, ypač miškų urėdijos, nebūtų buvusios pertvarkytos pagal EBPO rekomendacijas, šiandien Lietuva nebūtų EBPO narė. EBPO narystė rodo, kad valstybė turi demokratinį ir ekonominį stabilumą, tarptautinėje arenoje pripažįstama kaip rimtas partneris, kurio patikimumu neabejojama. Tai duoda ne tik prestižą, bet ir apčiuopiamą naudą. Pagaliau, EBPO rekomendacijos yra paremtos pažangiausių šalių praktika, kurios negalime neigti.

Taigi reforma neabejotinai buvo reikalinga. Klausimas tik – kokia? EBPO nekėlė reikalavimo dėl konkretaus modelio – kad turi būti konsoliduota iki 1 ar 10 urėdijų. EBPO akcentavo valdymo principus – efektyvumas, skaidrumas, t. y. kokius uždavinius turime įgyvendinti.

Praeita Vyriausybė pradžioje svarstė keletą variantų. Pradžioje ketinta 12-14 nuostolingai dirbančių miškų urėdijų prijungti prie stipresnių. Vėliau apsistojome prie kito modelio, suderinto su EBPO, kurį ir teikėme Seimui - sustambinti į 9 juridinius vienetus. Tačiau tuomet politinės valios Seime nepakako.

Prisipažinsiu, kad šios Vyriausybės ir Seimo priimto miškų reformos varianto nepalaikiau – balsavau prieš. Noriu paaiškinti kodėl. Mes sąmoningai siūlėme tarpinį variantą – palikti daugiau juridinių vienetus – dėl keleto priežasčių. Visų pirma, tai regioninė politika. Kiekviena darbo vieta regione yra nepaprastai svarbi, ypač turint galvoje, kad tai aukštos kvalifikacijos reikalaujančios darbo vietos. Iš žmonių regionuose atimdami galimybę įrodyti, kad jie patys gali tvarkytis, mes atimame iš jų pasitikėjimą savimi vietoj to, kad skatintume tobulėjimą. Kita priežastis, kodėl palaikėm didesnį urėdijų skaičių - jei efektyvumas priklausytų tik nuo juridinių vienetus skaičiaus, tai galėtume visas šalies valstybės įmones sujungti į vieną ir skinti efektyvumo vaisius. Bet per didelė hierarchinė struktūra nutolina vadovą nuo eilinių darbuotojų, blogina situacijos žinojimą, lėtina sprendimų priėmimą, pagaliau kuria susvetimėjimo

mikroklimatą. Ypač turint galvoje, kad įmonės padaliniai išsidėstę visoje Lietuvoje. Trečia priežastis – pernelyg radikalus modelis. Aš visuomet pasisakau už palaipsnius pokyčius su tarpiniu rezultatų įvertinimu.

Gerbiamieji,

Visgi šiandien daugiau kalbėkime apie dabartį ir ateitį. Šiandien būtų įdomu įvertinti rezultatus – ar miškų valdymo reforma iš principo pavyko, kaip pasiekė savo tikslus. Kviečiu pabandyti atsakyti į tokius klausimus:

- ✓ Ar galime teigti, kad miškų valdymas tapo skaidresnis ir efektyvesnis?
- ✓ Koks reformos poveikis tiek miškų ekonominei, tiek ekologinei funkcijoms? Ar balansas tarp šių veiklų pasislinko į vieną ar kitą pusę?
- ✓ Ar urėdijos pasiekė geresnių finansinių veiklos rezultatų? Buvo žadama, kad užbaigus pertvarką ir sukūrus naują įmonę, kasmet bus sutaupoma po 10 mln. eurų įmonės lėšų ir iki 3 mln. eurų iš valstybės biudžeto. Tai koks tas ekonominis efektas šiandien? Jei jis teigiamas, tai ar jis pasiektas efektyvumo, ar komercinės veiklos apimčių didinimo sąskaita?
- ✓ Koks socialinis reformos poveikis? Kaip keitėsi užimtųjų skaičius valstybiniame miškų sektoriuje? Juk žmogų išimti iš sistemos galima, bet kaip išimti mišką iš žmogaus širdies...
- ✓ Koks poveikis smulkiojo verslo konkurencingumui?
- ✓ Ar apskritai padidėjo visuomenės pasitikėjimas šia sistema?

Taip pat šiandien daug kalbėsime ir apie miškų kirtimus. Šiuo klausimu laikaisi aiškios nuomonės – miškų kirtimų apimčių didinimo ar mažinimo klausimus valdžia turi spręsti atsižvelgdama į šios srities specialistų, mokslininkų rekomendacijas, kurios turi turėti tvirtą pagrindimą.

Baigdamas noriu palinkėti įdomios diskusijos, kuri galbūt gali išsirutulioti ir į tam tikrų teisės aktų ar kitokių sprendimų inicijavimą.